

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КІЦМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо виконання самостійної роботи
з освітнього компонента
«Фінанси»**

для здобувачів освіти
за освітньо-професійною програмою
«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

2025 рік

Укладач: Король Леся Іванівна, викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії

Розглянуто та схвалено на засіданні
циклової комісії економічних та юридичних дисциплін
Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

ПЕРЕДМОВА

Підготовка кваліфікованих фахівців конкурентоспроможних на сучасному ринку праці, здатних до критичного мислення, аналізу економічних процесів і прийняття обґрунтованих фінансових рішень, неможлива без глибокого розуміння фінансових закономірностей та механізмів їх функціонування. Вивчення освітнього компонента «Фінанси» сприяє формуванню фінансової культури здобувачів освіти, розвитку їх аналітичних здібностей, уміння оцінювати економічні процеси та приймати ефективні управлінські рішення.

Самостійна робота здобувача освіти є невід’ємною складовою освітнього процесу, під час якої передбачені програмою завдання виконуються під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота забезпечує глибоке та системне засвоєння фінансових знань, формування навичок аналізу економічної інформації, роботи з фінансовою звітністю та нормативно-правовими актами.

Метою самостійної роботи є послідовне й повне опанування змісту навчальної програми, розвиток уміння самостійно аналізувати фінансові процеси, оцінювати економічні показники та формулювати обґрунтовані висновки. Це сприяє професійному становленню майбутніх фахівців, їх здатності ефективно працювати у сфері фінансового менеджменту, бюджетної політики та економічного аналізу.

Освітній компонент «Фінанси» спрямований на формування цілісного уявлення про фінансову систему, її роль у економічному розвитку та механізми розподілу й використання фінансових ресурсів. Вивчення освітнього компонента забезпечує підготовку фахівців, здатних аналізувати фінансові відносини, оцінювати ефективність фінансової політики та приймати рішення, спрямовані на підвищення економічної стабільності.

Метою освітнього компонента «Фінанси» є вивчення сукупності фінансових відносин, що виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту на макро- і мікрорівнях.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Фінанси» є правильне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб’єктів підприємницької діяльності та населення і розкрити шляхи використання цих закономірностей у практиці фінансової роботи; показати можливі напрямки впливу фінансів на суспільний прогрес і роль фінансів в економічній перебудові суспільства на шляху розвитку ринкових відносин; визначити сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дієвих важелів економічної політики держави.

Вивчення освітнього компонента передбачає опрацювання теоретичних і практичних аспектів фінансової діяльності, аналіз фінансової звітності, виконання розрахункових і аналітичних завдань, що сприяють формуванню професійних компетентностей. Здобувачі освіти вчаться систематизувати фінансову інформацію, робити обґрунтовані висновки та розробляти рекомендації щодо підвищення ефективності фінансової діяльності.

Метою самостійної роботи є:

- систематизація та поглиблення знань з теорії та практики фінансів;
- формування навичок самостійного аналізу фінансових показників;
- розвиток уміння оцінювати фінансовий стан і ефективність діяльності;
- підготовка до практичних занять, модульного та підсумкового контролю знань.

Основними завданнями самостійної роботи є:

- опрацювання навчальної, нормативної та наукової літератури;
- підготовка до практичних і семінарських занять;
- виконання розрахункових і аналітичних завдань;
- аналіз фінансових показників та економічних процесів;
- підготовка доповідей, презентацій і аналітичних матеріалів.

Самостійна робота може здійснюватися у таких формах:

- опрацювання конспекту лекцій;
- самостійне вивчення окремих тем або питань;
- розв’язання практичних і тестових завдань;

- складання схем, таблиць і фінансових розрахунків;
- аналіз економічних ситуацій;
- підготовка до дискусій щодо фінансових проблем;
- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Рекомендації щодо виконання окремих видів робіт

Опрацювання конспекту лекцій

- уважно прочитайте матеріал лекції, виділіть ключові поняття та визначення;
- зробіть короткий конспект із власними поясненнями основних ідей;
- складіть логічну структуру матеріалу (схему або план);
- зверніть увагу на взаємозв'язок теоретичних положень і практичного застосування.

Самостійне вивчення окремих тем або питань

- опрацюйте рекомендовану навчальну та наукову літературу;
- сформулюйте основні положення теми та зробіть висновки;
- складіть короткий план або тезисний виклад матеріалу;
- зверніть увагу на можливі практичні аспекти застосування знань.

Розв'язання практичних і тестових завдань

- уважно проаналізуйте умову завдання;
- використовуйте теоретичні знання для обґрунтування рішень;
- перевіряйте правильність розрахунків і логічність висновків;
- за необхідності пояснюйте хід розв'язання.

Складання схем, таблиць і фінансових розрахунків

- структуруйте інформацію у вигляді таблиць і схем для кращого сприйняття;
- використовуйте порівняльний аналіз для відображення відмінностей;
- забезпечте логічність і послідовність викладу даних;
- робіть висновки на основі отриманих результатів.

Аналіз економічних ситуацій

- визначте сутність проблеми та можливі причини її виникнення;
- використовуйте фінансові та економічні показники для аналізу;
- запропонуйте можливі шляхи вирішення ситуації;
- сформулюйте обґрунтовані висновки.

Підготовка до дискусій щодо фінансових проблем

- опрацюйте теоретичні джерела з теми дискусії;
- сформулюйте власну позицію та аргументи;
- підготуйте приклади для підтвердження своїх висновків;
- будьте готові до конструктивного обговорення різних точок зору.

Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань

- дотримуйтеся вимог щодо структури та оформлення роботи;
- використовуйте достовірні джерела інформації;
- аналізуйте матеріал і сформулюйте власні висновки;
- забезпечуйте логічність і обґрунтованість викладу.

Самостійне опрацювання теоретичних і практичних завдань дозволяє здобувачам освіти краще розуміти фінансові процеси, опановувати методику економічного аналізу та формувати навички прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Виконання самостійної роботи є обов'язковою умовою успішного опанування освітнього компонента «Фінанси», оскільки саме в процесі самостійного аналізу фінансових показників, розв'язання практичних завдань і опрацювання нормативно-правових актів здобувачі освіти набувають необхідних знань і навичок для оцінювання економічних процесів, фінансового планування та управління ресурсами. Це сприяє формуванню професійної компетентності та готовності до роботи в умовах сучасної економіки.

Перелік питань, тем, що виносяться на самостійну роботу

Назва теми	Кількість годин
<u>Вплив фінансів на розвиток суспільного виробництва</u>	4
<u>Роль фінансової системи держави у забезпеченні умов економічного зростання</u>	4
<u>Фінансова безпека держави</u>	6
<u>Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм</u>	6
<u>Адміністрування податків в Україні</u>	6
<u>Напрями реалізації бюджетної політики</u>	4
<u>Напрями реформування міжбюджетних відносин</u>	6
<u>Принципи і форми бюджетного фінансування</u>	4
<u>Ліцензування страхової діяльності</u>	6
<u>Ринок фінансових послуг</u>	4
<u>Міжнародні фінансові організації</u>	6
Разом	56

Критерії оцінювання самостійної роботи

Оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти здійснюється з урахуванням повноти та правильності виконання завдання, глибини опрацювання нормативно-правової бази, обґрунтованості висновків, логічності викладу матеріалу, рівня аналітичних умінь, самостійності виконання, дотримання принципів академічної доброчесності та вимог до оформлення роботи.

Оцінка	Критерії
5 (відмінно)	Завдання виконане повністю, самостійно та обґрунтовано. Матеріал викладений логічно, послідовно, грамотно. Здобувач освіти демонструє глибоке розуміння теорії фінансів, здатність аналізувати фінансові процеси та економічні показники. Правильно застосовує методи фінансового аналізу, робить обґрунтовані висновки та пропозиції. Робота оформлена відповідно до встановлених вимог, без помилок.
4 (добре)	Завдання виконане повністю та самостійно. Матеріал викладений логічно, однак можливі незначні неточності в розрахунках, або формулюваннях. Здобувач освіти демонструє достатній рівень розуміння теми, здатність аналізувати фінансові показники. Висновки сформульовані, проте аргументація може бути недостатньо глибокою. Оформлення роботи має незначні недоліки.
3 (задовільно)	Завдання виконане частково або з помітними недоліками. Порушена логіка викладу або допущені помилки у фінансових розрахунках чи аналізі. Аналіз поверховий, висновки недостатньо обґрунтовані. Наявні суттєві недоліки в оформленні роботи.
2 (незадовільно)	Завдання не виконане або виконане фрагментарно. Відсутнє цілісне розуміння теми, допущені суттєві помилки. Аналіз і висновки відсутні або неправильні. Робота не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, виявлено порушення принципів академічної доброчесності.

Під час оцінювання також враховуються:

- рівень використання фінансової та нормативної інформації;
- правильність застосування фінансової термінології;
- обґрунтованість висновків і рекомендацій;
- здатність аналізувати фінансові показники та робити розрахунки;
- своєчасність подання роботи;
- дотримання вимог оформлення.

Дотримання зазначених критеріїв забезпечує об'єктивність та прозорість оцінювання результатів самостійної роботи з освітнього компонента «Фінанси».

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Конституція України, затверджена ВРУ 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР зі змінами та доповненнями.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI зі змінами та доповненнями.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI зі змінами та доповненнями.
4. Венгер В.В. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 432 с.
5. Вовчак, О.Д., Бучко І.Є., Костак З.Р. Гроші та кредит: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
6. Гуцаленко Л.В., Дерій В.А., Коцупатрий М.М. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. 2-е вид. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
7. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: підручник. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.
8. Даниленко А.І. Фінансові ризики: їх сутність та оцінювання на підприємствах України. Фінанси України. 2020. № 3. С. 7-22.
9. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
10. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.
11. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. проф. В. Л. Андрушенка. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
12. Тимохова Г.Б. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. Київ : Кондор, 2019. 592 с.
13. Череп, О.Г., Столяр, О.Ю. Місцеві фінанси: навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 468 с.
14. Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.
15. Ярошевич Н.Б., Кондрат М.В., Ливдар І.Ю. Фінанси: Навч. посіб. Львів: Простір-М, 2018. 298с.
16. Верховна Рада України <http://zakon.rada.gov.ua/>
17. Міністерство фінансів України <http://www.minfin.gov.ua>
18. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/control/>
19. Національний банк України <http://www.bank.gov.ua/>
20. Державна казначейська служба України <http://www.treasury.gov.ua/>
21. Рахункова палата України <http://www.ac-rada.gov.ua/>
22. Газета “Все про бухгалтерський облік” <http://vobu.kiev.ua>